

Nord-Troms tingrett

Fr. Nansens plass 17
Postboks 2510, 9270 Tromsø

JUSTISDEPARTEMENTET	
05 AUG 2009	
SAKSNR.:	200802270
AVD/KONT/BEH:	LOV / ES / VIL
DOK.NR.	20
ARKIVKODE:	

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

3.august 2009

Høring – forslag om permanente regler om fjernmøte og fjernavhør i straffesaker

Det vises til departementets høringsnotat av mars 2009 vedr. ovennevnte.

Som kjent har Nord-Troms tingsrett deltatt i prøveordningen med bruk av videokonferanse i domstolene, og har i denne forbindelse fått en omfattende erfaring med bruk av denne teknologien. Bare i 2008 hadde domstolen nærmere 60 fjernmøter og fjernavhør ved hjelp videokonferanse, hvor den alt vesentlige bruken var i straffesaker. På bakgrunn av de erfaringer Nord-Troms tingsrett har fra prøveprosjektet, er vi av den oppfatning at det bør legges til rette for økt bruk av fjernmøter og fjernavhør i straffesaker. For oss fremstår det som mest hensiktsmessig at reglene reguleres av straffeprosessloven, men at de nærmere regler følger av forskrift.

Fengslingssaker

Nord-Troms tingsrett støtter departementets forslag om å fjerne kravet til samtykke for fjernmøter ved fengslingsforlengelser og ved fengslig forvaring etter utlendingsloven. Etter retten syn fremstår siktedes rettigheter godt ivaretatt gjennom de vilkår og forutsetninger som ligger i forslag til endring i straffeprosessloven § 185 tredje ledd. Vilkåret i prøvoforskriften om at rettsmøtet ellers ville medført omkostninger eller vanskeligheter som ikke står i rimelig forhold til betydningen av at siktede møter, jf. prøvoforskriften § 2 fjerde ledd bokstav c, bør ikke videreføres i loven. Etter rettens syn er dette etter sin ordlyd en forholdsvis sterk begrensning i hvor mange saker som kan avholdes som videokonferanse. I praksis har i alle fall ikke Nord-Troms tingsrett tolket dette kravet like sterkt som det kan synes etter sin ordlyd. Det er ikke tvil om at hensynet til sparte utgifter er et sentralt vurderingstema for domstolen når fjernmøte besluttes, men dette bør etter vårt syn ligge under den helhetsvurdering retten må gjøre i vurderingen av om et fengslingsmøte skal avholdes som fjernmøte eller ikke.

For domstolen er det ikke noe mål i seg selv å avholde et fjernmøte uten siktede til stede. Tvert om vil det internt i domstolen kunne være mindre ressurskrevende å gjennomføre et rettsmøte hvor siktede blir fremstilt ved at man slipper å "rigge" videokonferansestyr, legge beslag på tekniker m.v. De totale besparelser ved fjernmøte vil imidlertid ofte være betydelig, kanskje særlig i Nord-Norge hvor vi i Tromsø kan oppleve at en siktet blir fremstilt fra Vadsø fengsel. Det er imidlertid viktig at retten gis mulighet for en mer fleksibel vurdering knyttet til den konkrete sak. I denne forbindelse understrekes at det også ved fremstilling fra lokalt fengsel ofte vil være relativt kostnadskrevende med en fremstilling til rettslokalet. F. eks. vil en fremstilling fra Tromsø fengsel til Nord-Troms tingsrett, totalt legge beslag på minst 2 polititjenestemenn i flere timer. Selve fengslingsmøtet forløper ofte slik at siktede fastholder sin tidligere forklaring og ikke har mer å tilføye utover at man begjærer seg løslatt. Det er

vanskelig å se at det skulle være store betenkeligheter med å bruke fjernmøter i disse kurante sakene. Nord-Troms tingsrett er av den oppfatning at departementet er noe kategorisk når det uttales at det normalt ikke bør benyttes fjernmøte i saker med kort avstand til fengselet. Vi merker oss imidlertid med at departementet ikke finner det utelukket med fjernmøte etter en konkret vurdering.

Når det gjelder forslaget om at siktede må samtykke til fjernmøte når han har sittet fengslet i mer enn 90 dager, antar vi det ikke bør kreves noe eksplisitt samtykke, men at siktede kan kreve fremstilling.

Tilståelsessaker

Nord-Troms tingsrett har gjennomført en rekke fjernmøter i tilståelsessaker, bl.a. fra Svalbard og de nordligste kommuner i vårt distrikt. Vi har meget god erfaring med dette og finner det ubetenkelig å åpne for fjernmøte også her. En tilståelsessak vil under enhver omstendighet bero på siktedes samtykke, men det er likevel være hensiktsmessig med en henvisning til § 185 slik som foreslått av departementet.

Fjernavhør av vitner

Nord-Troms tingsrett har ikke spesielle merknader til forslaget, men antar at det ikke skal være noen innskrenkning i den adgang man har etter 1991-forskriften til å foreta alminnelige telefonavhør, noe som fortsatt benyttes i stor grad i domstolene.

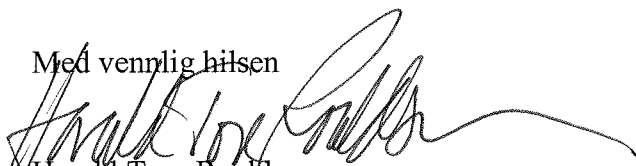
Dommeravhør

Bruk av videokonferanse ved dommeravhør har særlig aktualisert seg ved etablering av barnehusene. Bruk av videokonferanse kan være aktuelt også her og bør reguleres nærmere.

Krav om bildeoverføring

Vi er i utgangspunktet enig i at fjernmøte bør skje ved videokonferanse, men mener det ikke bør utelukkes å bare bruke telefon. Det kan gis nærmere kriterier for dette i forskrifts form. Vi er kjent med at Oslo tingrett har forelått å åpne for fjernmøte med tiltalte som deltaker i saker som fremmes etter straffeprosessloven § 281. Etter vår erfaring aksepteres det i stor grad at tiltalte forklarer seg over telefon i saker hvor vedkommende ikke har møtt. Dette skjer da ofte etter ønske fra både tiltalte og forsvarer. Vi mener det bør vurderes en åpning for dette i regelverket, men at det da bør skje en samordning med regelen i straffeprosessloven § 282 slik at tiltalte i disse tilfellen ikke har en ubegrenset rett til å få saken behandlet på ny når det er sannsynlig at det forelå gyldig forfall.

Med vennlig hilsen

Harald Tore Roaldsen
tingrettsdommer/nestleder

Kopi: Domstoladministrasjonen